

Krzysztof Polek

Komentarze

Historia Slavorum Occidentis 1(1), 211-212

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KOMENTARZE

Krzysztof Polek

Nawiązując do wypowiedzi prof. A. Chwalby, chciałbym zwrócić uwagę na jeszcze jedną formę rozwoju przyszłych badań bohemistycznych w Polsce, jakim mogłaby stać się współpraca pomiędzy kołami naukowymi działającymi w Instytutach Historii w uniwersytetach obydwu krajów. Tym bardziej że część z grona uczestniczących w pracach koła osób z pewnością zdecyduje się na podjęcie studiów doktoranckich. Okres działalności w kole naukowym byłby dobrą okazją do zapoznania się z problematyką badań nad historią Czech i stosunków polsko-czeskich, pogłębionych następnie na wybranym seminarium i to raczej magisterskim aniżeli licencjackim. Większość polskich uniwersytetów posiada podpisane umowy o współpracy naukowej z odpowiednimi instytutami w Republice Czeskiej. Należałoby je reaktywować i poszerzyć także w wymienionym wyżej zakresie, pomimo trudności o charakterze organizacyjnym i finansowym, jakie mogą wystąpić przy realizacji wspólnych przedsięwzięć naukowych. Mówiąc o efektywnej współpracy, chciałbym także zwrócić uwagę na studentów specjalności archiwalnej, co przyniosłoby wiele korzyści dla stron uczestniczących w tych przedsięwzięciach. Realizacja wspólnych tematów możliwa byłaby między innymi w ramach działań podjętych na obozach naukowych, a także cyklicznych spotkań seminaryjnych czy konferencji, podczas których studenci prezentowaliby rezultaty swych dokonań. Inną formą jest wykorzystanie istniejącej obecnie wymiany studentów z obu krajów w ramach np. programu Erasmus.

Kwestią, którą uważam za pilną do realizacji, jest konieczność opracowania nowej syntezy historii i kultury Czech. Dotychczas bowiem dysponujemy nadal *Historią Czechosłowacji* napisaną z górą pół wieku temu przez R. Heczka i M. Orzechowskiego. Potrzeba podyktowana jest nie tylko czasem, który upłynął od jej wydania, ale przede wszystkim koniecznością aktualizacji jej problematyki, uwzględniając rezultaty badań historycznych, jakie nastąpi-

ły w ostatnim dwudziestolecu w Czechach i Polsce w odniesieniu do wszystkich okresów ich dziejów.

Z uwagi na postęp, jaki w ciągu ostatniego dwudziestolecia dokonał się w rozwoju nauk historycznych w obu krajach, korzystne byłoby zorganizowanie przez Komisję Dziejów Czech i Stosunków Polsko-Czeskich w przyszłości spotkania poświęconego wyłącznie problematyce historiografii obu krajów, analizie nowych kierunków badań i poglądów w naukach historycznych ze szczególnym uwzględnieniem (w odniesieniu do Polski) problematyki bohemistycznej. Nasze obecne spotkanie – zawierające w tytule określenie "bilans otwarcia" – częściowo tylko spełnia powyższy postulat.

Przy organizowaniu konferencji naukowych poświęconych dziejom stosunków polsko-czeskich możemy zauważyć tendencję do rozpatrywania konkretnych tematów w odniesieniu do poszczególnych epok, a nie do całej historii. Wynika to po części z rozwoju, jaki widoczny jest w badaniach historycznych nad każdą z epok historycznych, jak też zwiększenia liczby osób, które swą naukową działalność ogniskują na szeroko pojętej problematyce dziejów i kultury w stosunkach polsko-czeskich. Jednak w odniesieniu do wczesnego średniowiecza problematyka tego okresu w historii Czech i Polski nadal rozpatrywana jest okazjonalnie, zazwyczaj gdy omawiany temat ma swe korzenie i związki z najdawniejszym okresem historii obu krajów. Niewątpliwe wynika to także ze specyfiki badań nad tym okresem dziejów oraz ograniczenia udziału biorących w konferencjach naukowych badaczy wyłącznie do grona historyków. W przyszłości w odniesieniu do wymienionego okresu należy koniecznie przy organizowaniu tego typu spotkań naukowych poszerzyć je o przedstawicieli reprezentujących takie dyscypliny, jak: archeologia, historia sztuki, kulturoznawstwo, etnologia, językoznawstwo, bez których nasze postrzeganie polsko-czeskich stosunków będzie niepełne. Uwaga ta dotyczy także zaniedbanej w ostatnich dyskusjach w zakresie problematyki prawno-ustrojowej, uwzględniającej szersze, przynajmniej zachodniosłowiańskie, tło porównawcze. Interdyscyplinarność w zakresie badań nad wczesnym średniowieczem jest już nie tylko standardem, ale wręcz koniecznością.